

[Lange.]

udnyttet, ogsaa gælde de efterfølgende Aar, saaledes at der kommer et Obligationsmateriale frem et Aar eller et halvt Aar tidligere, end det ellers vilde ske, og det vil sige, at der altid, hvis denne Lov bliver udnyttet fuldt ud, vil være et forøget Materiale af Obligationer paa Markedet, som skal presses frem til Salg.

Men dertil kommer, hvad der efter min Mening vil være det aller uheldigste ved denne Ordning, at man slet ikke kan vente, at det vil føre til, at de, der skal bygge, nu vil gaa over til en ny Ordning og altid sælge deres Obligationer, samtidig med at de projekterer Byggeføretagenderne. Det forudsætter Nationalbanken ogsaa, idet den siger, at der vil blive stærke Svingninger af Hensyn til Bygherrernes Tilbøjelighed til at sælge hurtigt eller at vente med Salget. Derfor vil man altid have dette Obligationsmateriale liggende som en Trusel. Hvis man f. Eks. tænker paa Situationen i September 1931, da England gik fra Guldet, og da dette blandt de Følger, det medførte for vort Land, ogsaa havde den, at der skete en meget stærk Nedgang i Obligationskurserne, saa vilde man, hvis den foreslaaede Ordning dengang havde bestaaet, foruden det Materiale, der ellers kom frem og skulde sælges — den største Del af Obligationsbeholdningerne ligger jo ellers fast —, have haft dette forøgede Materiale. Man vilde have de Obligationer, som Bygherrerne ligger med, fordi de i mange Tilfælde projekterer et Byggeføretagende paa et Tidspunkt, hvor Obligationskurserne er i Opgang, og hvor man haaber paa en yderligere Opgang — de fleste Mennesker har en Tilbøjelighed til, naar der er Opgang i Kurserne, at tro, at Kurserne vil vedblive at stige —, og saa indtræffer der en Begivenhed som den, der indtraf i 1931, eller som i September 1938, da vi var inde i en kritisk europæisk Situation, som ogsaa medførte stærk Nedgang i Obligationskurserne, og saa vælter hele dette Materiale frem som et Plus til det, der i Forvejen er fremme. Derfor kan jeg godt forstaa, at Nationalbanken forudsætter, at dette maa føre til en stærk Forøgelse af Svingningerne med alle de Ulemper, som det vil betyde for Obligationsmarkedet og for dem, der skal bygge. Nationalbanken udtaler i sin Skrivelse, at Svingningerne givet vil føre til, at der vil være en Tendens til at trykke Kurserne, som jeg sagde før, baade til Skade for dem, der benytter Ordningen, og for dem, der ikke benytter den.

Dette Forslag tager kun Sigte paa By-

kreditforeningernes Virksomhed, men en Nedgang i Obligationskurserne vil jo ogsaa komme til at paavirke Landkreditforeningerne, idet man almindeligt ser, at naar Obligationskurserne gaar op eller ned, er Bevægelserne sideløbende for de forskellige Kreditforeninger. Men saa tilføjer Nationalbanken — det var det, den højtærede Indenrigsminister henviste til —, at den vil bestræbe sig for at imødegaa denne Tendens til Nedgang i Kurserne. Man maa sige, at dette fremsættes meget forsigtigt: Nationalbanken vil bestræbe sig. Man faar egentlig ikke nogen stor Tro til, at Nationalbanken selv mener, at disse Bestræbelser vil føre til noget stort Resultat, men naturligvis vil Nationalbanken søge at afbøde de uheldige Følger, som dette Forslag kan faa. Men var det saa ikke bedre at undgaa Ulemperne, naar det er yderst vanskeligt at faa Øje paa Fordelene? Jeg tror, at Nationalbanken er meget forsigtig i sine Udtalelser, for der er jo ingen Tvivl om, at baade i 1931, i 1938 og ved andre Lejligheder, hvor Obligationskurserne har været udsat for Svingninger, har Nationalbanken bestræbt sig for at hindre disse Svingninger eller at afbøde dem, men hvad er Resultatet blevet? Det havde ikke megen Virkning i 1931, og det havde heller ikke megen Virkning sidste Efteraar. Jeg tror derfor ikke, man skal regne meget med, at det vil kunne faa Virkning heller i Fremtiden, særlig naar det Materiale, der kommer paa Markedet, bliver saa meget større.

Man sagde, da Lovforslaget kom frem, at det kun drejede sig om Tilladelse til Udstedelse af denne særlige Slags Obligationer for 5 pCt. af Kasseobligationsgælden i de aabne Serier. Men jeg frygtede for, at dette kun vilde være en Begyndelse — det er saa overordentlig let, naar man først har faaet sat de 5 pCt., og man synes, det egentlig gaar helt godt, saa at forhøje Grænsen til 10 pCt. og maaske videre. Min Frygt har ogsaa hurtigt vist sig begrundet, for inden Lovforslaget forlod Folketinget, har man forhøjet Procenttallet fra 5 til $7\frac{1}{2}$, og saa vidt jeg ved, har der endda været Tilbøjelighed til allerede straks at forhøje til 10 pCt. Der er til vore Kreditforeninger knyttet saa store Interesser, og saa store Beløb er bundet i Kreditforeningsobligationer med saa vigtige Formaal for Øje, at det sikkert havde været det eneste rigtige at afvise enhver Tanke om at rokke ved den Ordning, som gaar ud paa, at bag Kreditforeningsobligationer staa de sikreste af alle Værdier: Realværdierne.